

Macaristan Ankara Büyükelçisi István Szabó'nun konuşması

(Tekirdağ, 24 Ağustos 2007)

Sayın Vali, Sayın Belediye Başkanı, Sayın Piskopos,
Değerli Macar ve Türk dostlarımız,

Her şeyden önce Sekel ülkesinden ve Macaristan'dan gelenleri saygıyla selamlıyorum. Bu uzun yolculuğa katlandığınız için ve bu parlak törene bu kadar büyük sayıda katıldığınız için teşekkür ederim.

Benim için Tekirdağ Macar Gününden sonra çok geçmeden yeniden, Macar ve Türk halkının birbirinin kültürüne çok değişik katmanlarda katkıda bulunduğunu gösteren bir kutlama töreninde Macaristan Cumhuriyeti'ni kardeş kentimiz Tekirdağ'da temsil etmek büyük bir onurdur.

Macarca asıl adını ne yazık ki bilmediğimiz ve Kolozsvár'da 1674 yılında doğmuş olan İbrahim Müteferrika'nın heykelinin dikilmesi Türk dostlarımız için de tıpkı biz Macarlar için olduğu gibi önemli bir olaydır.

Türkiye için önemlidir, çünkü İbrahim Müteferrika sayesinde Osmanlı İmparatorluğunda, İstanbul'da ilk olarak kurulan matbaa 1792 yılında ilk islam, arapça harflerle yazılı kitabı, Kitab-ı Lugat-ı Vankulu'nu basmıştır.

Katip Çelebi'nin 1732'de yayınlanan Cihan-numa (Coğrafya) adlı kitabı islam dünyasında haritaların ve çizimlerin bulunduğu ilk eserdir.

Müteferrika'nın matbaasında aynı yıl ilk olarak müslüman bir yazarın kitabı, Yeni Dünya'nın, yani Amerika'nın keşfinden söz eden "Tarih-ül-Hind il Garbí el-müsemma bí-Hadís-i nev" yayınlanmıştır.

Biz Macarlar için bunun dışında İbrahim Müteferrika'nın 1718'den başlayarak Prens Ferenc Rákóczi'nin, ölüm tarihi olan 1735'e dek tercümanı ve Türk katibi olması da çok önemlidir.

İbrahim Efendi'nin Tekirdağ'da heykelinin dikilmesi Macaristan ve Türkiye arasındaki ilişkilerde parlak bir olaydır.

Sabırlı çabalarıyla bunu mümkün kılanlara, İbrahim Müteferrika'nın heykelini yaratanlara ve bugünkü töreni düzenleyenlere içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Tekirdağlı dostlarımıza geçen on yıllarda Ferenc Rákóczi'nin ve Macar göçmenlerin anısını korumak adına onca destek sundukları için minnettarız.

Macaristan Cumhuriyetinin Tekirdağ fahri konsolosu Sayın Erdoğan Erken'e on yıllar boyu süren özverili çalışmaları için ayrıca teşekkür etmek isterim. Tekirdağ'ı ziyaret eden Macarlar onun ve Rákóczi müzesinin yöneticisi Ali Kabul beyin kendilerine yardım edeceğinden her zaman emin olmuşlardır.

Tekirdağ valisinin ve belediye başkanının dikkati ve yardımları iki ülkenin ve Macar ve Türk halkının birbiriyle ilişkisinde ayrı bir yeri olan ve Macaristan ve Türkiye hükümetlerinin her zaman için derinleştirmeye çalıştığı dostluk ilişkisini eksiksiz yansıtmaktadır. Bunun şimdiye

dek sayısız örneğini gördük ve gelecekte de iki ülkenin ilişkilerinin mümkün olduğunca çok katmanlı ve geniş olması için içtenlikle uğraşyoruz. Tekirdağ'da bulunan Macar-Türk Dostluk Derneği ve bu derneğin başkanı Sayın Güneş Gülseler buna büyük ölçüde katkıda bulunuyor.

Sayın Konuklar,

Macaristan Türkiye'de geçen onyıllarda ülkenin modernizasyonu, demokratik ilişkilerin pekiştirilmesi ve Avrupa Birliği'ne katılım adına yürürlüğe konulan siyasi ve ekonomik reformlara çok değer vermektedir.

Bu reformlar – tıpkı Macaristan'da birliğe katılım sürecinde ve onu izleyen yıllarda olduğu gibi -, toplumun çıkarlarının hizmetindedir. Türkiye'nin dostları olarak bu çabaların başarılı olmasını diliyoruz.

Geçtiğimiz aylarda Tekirdağ'da, Türkiye'nin çabalarını desteklemek amacıyla Macar ve Türk yerel yönetimleri, sivil kuruluşlar, üniversiteler ve meslek kuruluşlarına yönelik pratik işbirliği için ne yapabileceğimiz konusunda görüşmelerde bulunduk. Bunun Avrupa Birliği tarafından da desteklenen somut olanaklarını bulacağımıza güveniyoruz.

Sevgili Macar ve Türk Dostlarımız,

İbrahim Müteferrika'nın şimdi açılacak olan heykelinin birbirimizin kültürüne değer vermek, Macar ve Türk halkının dostluğunu derinleştirmek konusunda yardımcı olmasını diliyorum.